

TWEETALIG ONDERWIJS

**VOOR VWO,
HAVO & MAVO**

HAARLEMMERMEER
LYCEUM

▶ VWO / HAVO / MAVO

TWEETALIG ONDERWIJS: "A WINDOW TO THE WORLD!"

De wereld wordt kleiner. Grenzen vallen weg. Internet maakt de wereld toegankelijker. Vakantie in het buitenland is eerder regel dan uitzondering geworden en werken of studeren in het buitenland komt steeds vaker voor.

Face-timen, Skypen, live-streaming, vloggen en (snap)chatten met vrienden en familie in het buitenland is gewoon en via sociale netwerken zoals Facebook, Twitter en Instagram maken wij wereldwijd nieuwe vrienden.

Voor dit alles is Engels bijna altijd de voertaal. Je hoeft niet eens naar het buitenland te gaan. In de afgelopen jaren is er een enorme groei geweest in het aantal Master, Hbo en Mbo opleidingen waarbij Engels de voertaal is. De TU Delft, Enschede en Eindhoven zijn hier voorbeelden van. Hier worden opleidingen uitsluitend in het Engels aangeboden. Naar voorbeeld van Nederlandse universiteiten voeren nu ook hbo-instellingen steeds meer het Engels in bij hun colleges en lessen en zelfs wanneer dat niet het geval is, zijn literatuurlijsten veelal in het Engels.

HET MBO BIEDT AL ENIGE TIJD TWEETALIGE OPLEIDINGEN AAN ZOALS BIJVOORBEELD BIJ HET AIRPORT COLLEGE IN HOOFDDORP OF HET ROC VAN AMSTERDAM.

Het Haarlemmermeer Lyceum biedt een aantal uitdagende en interessante opleidingen aan die aansluiten bij deze ontwikkelingen: het tweetalig vwo (T-vwo) en sinds 2013 – 2014 ook het tweetalig havo (T-havo) en de tweetalige mavo (T-mavo). Het T-vwo bestaat in Nederland sinds 1989 en er zijn nu meer dan 132 vwo-scholen die tweetalig onderwijs, ook wel "Bilingual education" genoemd, aanbieden. Er zijn nu landelijk ruim 50 scholen met een T-havo-afdeling en ongeveer 30 met een T-mavo-afdeling. Het aantal scholen dat tweetalig onderwijs aanbiedt blijft groeien. Het Haarlemmermeer Lyceum is officieel gecertificeerd als Senior TTO-school. Het Nuffic heeft het tweetalig aanbod op het vwo van klas 1 t/m 6 in de laatste visitatie een zeer positieve beoordeling gegeven. In 2018 ontving de school de certificering voor de tweetalige-mavo-afdeling. Het Haarlemmermeer Lyceum is nu de derde gecertificeerde school in Nederland.

In het tweetalig onderwijs (TTO) wordt geleerd om in het Engels én in het Nederlands te denken en te spreken. Daarom wordt meer dan de helft van de lessen in het Engels aangeboden. Aardrijkskunde heet "Geography", biologie "Biology", geschiedenis "History", lichamelijke opvoeding "Physical Education", informatiekunde "Information Technology", beeldende vorming, een combinatie van handvaardigheid en tekenen, heet "Art and Design" en theater "Theatre". Natuurlijk wordt bij het vak Engels ook alleen Engels gesproken. Na het eerste jaar komen daar natuurkunde (Physics), economie (Economics) en scheikunde (Chemistry) bij. In de brugklas is het percentage Engelstalige lessen ruim 50%. In deze lessen is de uitleg en alles wat je met elkaar en de docent bespreekt in het Engels.

Ook wordt er al in de eerste klas gedebatteerd in het Engels. Jaarlijks wordt deelgenomen aan de landelijke "Junior Speaking Contest", een wedstrijd in het houden van "speeches". Het thema dit schooljaar is "What makes the world go round?". Het Haarlemmermeer Lyceum heeft in de afgelopen jaren grote successen geboekt en behoort regelmatig tot de winnaar van deze wedstrijd.

IN ALLE LEERJAREN WORDT EXTRA AANDACHT BESTEED AAN VAARDIGHEDEN ZOALS SPREKEN IN HET OPENBAAR, PRESENTEREN, DEBATTEREN, ENZ.

Het is duidelijk: "TTO is fun", er worden heel veel leuke en interessante dingen door de leerlingen gedaan. Vervelen is er dan ook niet bij. Het is een echte uitdaging. In het tweetalig onderwijs geldt: "The sky's the limit"!

De docenten die in het TTO lesgeven hebben extra opleidingen gevolgd om hun vak in het Engels te kunnen onderwijzen. De school beschikt over meer dan 15 "native speakers", docenten die in Engeland, de Verenigde Staten of een ander Engelstalig land geboren zijn en daar hun opleiding hebben gevolgd. Zij verzorgen verschillende vakken waaronder natuurlijk Engels. Daarnaast heeft de school meerdere "near-native speakers", docenten die langere tijd in Engeland of andere landen waar men Engels spreekt hebben gewoond en gewerkt. Ook de vakken Frans en Duits beschikken over een aantal native-speakers en bij deze vakken wordt in de klas alleen de betreffende taal gesproken (doeltaal=voertaal).

VERDER BIJEN WIJ ALS ENIGE SCHOOL IN HAARLEMMERMEER HET VAK CHINESE TAAL EN CULTUUR AAN. ALLE LEERLINGEN IN DE MENGKLAS HAVO/VWO EN VWO STARTEN MET DIT VAK.

Er worden extra uren Engels gegeven om de taal sneller en beter onder de knie te krijgen. Ook wordt ervoor gezorgd dat aan het eind van de derde klas alle leerstof in het Nederlands beheerst wordt. De docenten zijn hierin getraind. Zo is Engels geen "vreemde" taal meer!

In de Engelstalige lessen in het TTO wordt er met veelal authentic Engelstalig lesmateriaal gewerkt zoals boeken, dvd's en diverse internetsites. Op school en in de bibliotheek zijn boeken en tijdschriften beschikbaar. Naast boeken en tijdschriften wordt in de les ook gebruik gemaakt van films, tv programma's en muziek.

Behalve individueel wordt er in groepjes aan speciale opdrachten gewerkt, zoals bijvoorbeeld (samen)werken aan een presentatie of project.

"ROAD TO GLOBAL CITIZENSHIP!"

Tweetalig onderwijs betekent meer dan alleen lessen waarin Engels wordt gesproken. Door het internationale karakter is er ook veel aandacht voor landen buiten de Angelsaksische cultuur waar Engels de voertaal is. Het Haarlemmermeer Lyceum biedt een genomineerd internationaliseringsprogramma aan waarin de individuele leerling stapje voor stapje een wereldburger wordt die de normen en waarden van mensen met een andere cultuur op waarde kan schatten en zich in deze steeds maar globaliserende wereld staande kan houden. Allerlei onderwerpen zoals gewoonten, wereldreligies, tradities, politieke vraagstukken en actualiteiten komen in dit programma aan de orde. Onze leerlingen bezoeken met hun docenten Engelstalige (toneel)voorstellingen, gaan naar musicals, films en musea. Rondleidingen zijn telkens in het Engels. Natuurlijk gaan we met leerjaar twee op studiereis naar Engeland en er zijn in leerjaar 3 uitwisselingen met scholen uit Europese landen waaronder Duitsland, Denemarken, Spanje, Tsjechië en Italië. In leerjaar 4 en 5 van het T-vwo en T-havo is een uitwisseling met een school in Indonesië en China. Alle leerlingen in het TTO houden voor al hun internationale activiteiten een digitaal dossier bij.

WHY BILINGUAL EDUCATION?

Er zijn veel redenen te noemen om tweetalig vwo, havo of mavo te kiezen. Het is een groot voordeel wanneer een studie in het buitenland wordt voortgezet. Dat is een tendens die alleen maar aan het toenemen is.

In veel beroepsgroepen is de voertaal Engels. Daarbij is stage lopen in het buitenland ook steeds vaker gewoon. Ook zijn de puur Engelstalige opleidingen in Nederland in opkomst zoals de Roosevelt Academy in Middelburg en University College in Utrecht. Het is vanzelfsprekend dat een "Bilingual student" sterk in het voordeel is bij opleidingen en beroepssectoren zoals toerisme, de luchtvaartsector ("Aviation"), het bedrijfsleven ("International business") maar ook in de zorg of bij de politie is een leerling van ons op zijn of haar plek. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de meeste niet-TTO-leerlingen het niveau Engels dat van hen werd vereist te hoog vonden. Echter, leerlingen die tweetalig onderwijs hadden gevolgd gaven aan nauwelijks problemen te hebben. Een aantal jaren TTO maakt van elke leerling een wereldburger.

DO YOU WANT A WORLD CLASS FUTURE?

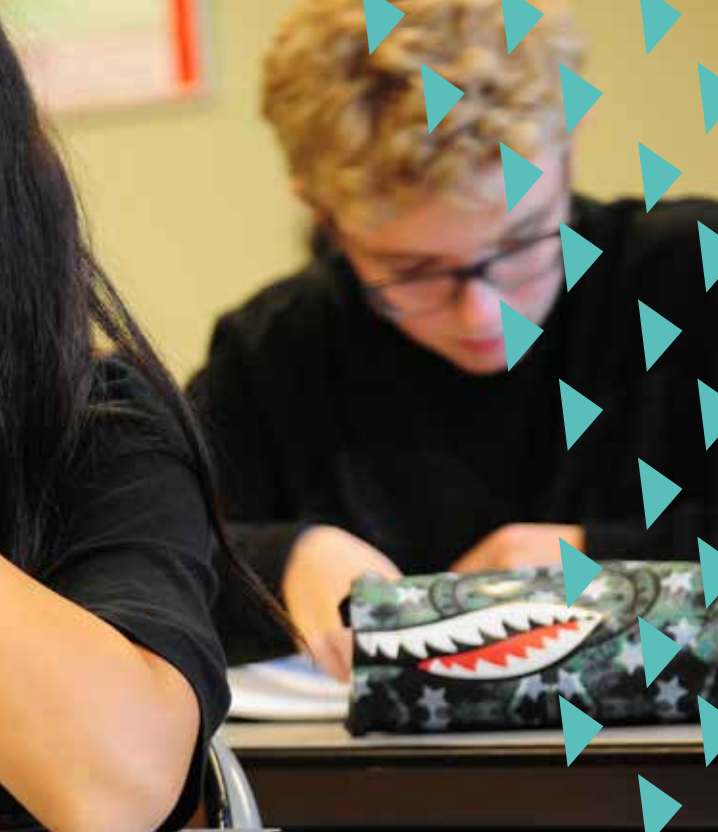
Leerlingen die voor het tweetalig onderwijs kiezen, hebben vaak een internationale belangstelling.

Ze kijken uit naar een mogelijke baan in het buitenland, houden van reizen of hebben in het algemeen interesse voor internationale ontwikkelingen. Juist voor leerlingen die in de buurt van Schiphol wonen is sprake van een meerwaarde. Schiphol zorgt tenslotte voor veel internationale bedrijvigheid. In deze globale economie wil Nederland als land van handel en kennis bij uitstek, graag een rol van betekenis spelen. Een goede beheersing van het Engels en een internationale oriëntatie zijn dan van meerwaarde. TTO-leerlingen kiezen vaak in grote meerderheid voor vervolgoopleidingen in de natuur-technische of commerciële sector. Het is duidelijk dat Bilingual education veel verder gaat dan versterkt Engels.

Het Haarlemmermeer Lyceum is de enige school in Haarlemmermeer en omstreken die tweetalig onderwijs aanbiedt met in de bovenbouw van T-vwo en T-havo het IB English certificate. (International Baccalaureate) Daardoor wordt bijna hetzelfde hoge niveau van Engels bereikt als dat van een echte "native speaker".

De leerlingen van T-mavo doen in het examenjaar het havo examen Engels en kunnen een Cambridge English language certificaat halen. Take your chance!

TOELATINGS- PROCEDURE TTO

Wie kunnen zich aanmelden voor ons tweetalig onderwijs? Je hoeft geen speciaal taalgevoel te hebben of extreme interesse in taal en literatuur, hoewel je natuurlijk geen hekel moet hebben om af en toe te lezen. Je hoeft ook niet (een beetje) Engels te kunnen spreken, maar het is natuurlijk geen nadeel als je dat kunt. Motivatie is minstens net zo belangrijk als capaciteit.

TAAL-CERTIFICATEN:

Het Haarlemmermeer Lyceum biedt alle leerlingen de kans om extra taalcertificaten te halen. Leerlingen kunnen zich inschrijven voor examens als Delf (Frans) en HSK (Chinees). Deze taalexamens worden afgenomen op het Haarlemmermeer Lyceum. De school is een gecertificeerd examencentrum dat is erkend door Cambridge assessment, het Institut FranÇais, en het Confucius Institute.

Een TTO-leerling moet van uitdaging houden en verder geïnteresseerd zijn in andere culturen en wat er zoal in de vele landen van de wereld gebeurt. Het is onze ervaring dat leerlingen die echt graag tweetalig onderwijs willen, het ook kunnen. Leerlingen die een advies mavo, havo en vwo hebben en gemotiveerd zijn voor ons tweetalig aanbod, zijn in principe toelaatbaar voor het tweetalig onderwijs. Na de aanmelding vinden we het belangrijk om in een gesprek nader met elkaar kennis te maken.

HET "IMMERSION CAMP" OFTEWEL DE ONDERDOMPELING IN DE ENGELSE TAAL

Vanaf de eerste dag wordt er - eerst nog eenvoudig - Engels gesproken in de klas.

Tijdens het "Immersion Camp", een introductiekamp van drie dagen, worden de leerlingen "ondergedompeld" in het Engels. Tegelijkertijd maken de TTO-leerlingen tijdens deze dagen kennis met elkaar en met het schoolleven op het Haarlemmermeer Lyceum. Er is een "Immersion Camp" voor de T-vwo-, T-havo- en T-mavo-leerlingen en tijdens dat kamp worden de leerlingen begeleid door zogenaamde 'Peer buddies' uit de bovenbouw. Kennismaken met klasgenoten vindt al plaats vóór de aanvang van het schooljaar door middel van een bijeenkomst waarin de leerlingen ook met hun mentor kunnen kennismaken.

Natuurlijk kunnen de leerlingen – zeker de eerste tijd – lang niet altijd in het Engels overal op antwoorden. Dat hoeft ook nog niet. Af en toe klinkt er heus nog wel een woordje Nederlands in de klas. Toch is het de bedoeling dat er al vanaf het begin Engels wordt gesproken en geschreven, waarbij af en toe ook Nederlandse woorden in het schrift mogen worden gezet (een "glossary" of "word list"). Docenten maken speciale begrippenlijsten in het Engels voor hun vak om de leerling te helpen en werken met allerlei multimedia vormen om een en ander te verduidelijken. Ze gebruiken hiervoor de CLIL (Content Language Integrated Learning) methodiek. Tweetalig onderwijs went snel en aan het eind van het eerste jaar wordt er al heel aardig Engels gesproken en geschreven. Dat moet ook wel, want proefwerken en andere toetsen zijn in het Engels.

Er is ook tijd voor ontspanning. In de loop van het eerste jaar zijn er allerlei activiteiten, zoals schoolfeesten, buiten-les-activiteiten en in december een 'Global Celebrations' festival met onder andere zelfgebakken "scones, cakes and sandwiches". Tijdens dit festival vinden ook allerlei optredens en presentaties plaats voor en door de leerlingen waarin ze alle genodigden laten zien wat ze al in korte tijd hebben geleerd. Op sportgebied zijn de TTO-ers ook actief.

**AFGELOPEN
JAAR HEEFT HET
TEAM VAN HET
HAARLEMMERMEER
LYCEUM HET
NEDERLANDS
KAMPIOENSCHAP
CRICKET GEWONNEN.**

BEGELEIDING OP SCHOOL

Natuurlijk vraagt een TTO-opleiding goede begeleiding voor elke leerling.

De mentor speelt hierbij een belangrijke rol. De mentor begeleidt het hele jaar door de leerling en de klas. De mentor helpt de leerlingen leren hoe te studeren, hoe er huiswerk gemaakt kan worden en hoe een leerling zich het beste kan voorbereiden op proefwerken en presentaties. Verder zijn er voor de verschillende afdelingen of leerjaren teamleiders en coördinatoren.

Zij houden zich bezig met leerlingzaken, het curriculum en activiteiten. Op dit moment begeleiden leerlingen uit de bovenbouw mavo/havo/vwo de brugklasleerlingen in het TTO als "Peer buddies".

ONS LYCEUM EEN TWEETALIGE SCHOOL

Het landelijk netwerk voor tweetalig onderwijs heeft in 1998 onder leiding van het Nuffic een officiële kwaliteitstandaard ontwikkeld voor tweetalig onderwijs. In oktober 2005 is het Haarlemmermeer Lyceum officieel benoemd tot "TTO Junior School" voor het T-vwo en sinds november 2014 tot "TTO Senior School". Deze certificeringen betekenen dat de school in alle opzichten voor alle leerjaren voldoet aan de standaard van het Nuffic en "Content and Language Integrated Learning" (CLIL).

De leerlingen hebben in 3-vwo het B2 niveau behaald van het Europees Referentiekader (een internationale standaard voor taalbeheersing). Dit niveau is eveneens het niveau dat het Ministerie van Onderwijs eist voor het eindexamen Engels voor vwo-leerlingen. Met andere woorden, na drie jaar tweetalig onderwijs beheerst een leerling het Engels op hetzelfde niveau als een reguliere vwo-leerling na zes jaar.

De leerlingen in 3-havo zijn dan op B1- niveau (gelijk aan 5-havo Engels) en de leerlingen in 3-mavo op A2+ niveau (boven niveau 4-mavo Engels) dus alle leerlingen zijn verder dan hun leeftijdsgenoten.

Het Nuffic bewaakt de kwaliteit van het TTO-onderwijs en de inhoud en voorwaarden waaronder het curriculum wordt ingevuld. Na de onderbouw gaan de leerlingen in alle afdelingen in de bovenbouw door met het "TTO senior programme".

EEN AANTAL VAKKEN, WAARONDER LICHAMELIJKE OPVOEDING EN MAATSCHAPPIJLEER WORDEN IN HET ENGELS AANGEBODEN EN DE LEERLINGEN SCHRIJVEN HUN PROFIELWERKSTUK IN HET ENGELS.

Verder worden in de bovenbouw havo en vwo vakken aangeboden zoals "Global Perspectives", "Awareness" en "Theory of Knowledge". Tevens volgen de leerlingen in de havo en het vwo het geïntegreerde vak Engels / IB English. IB staat hier voor "International Baccalaureate", waarin uiteindelijk examen wordt afgelegd. De lessen worden veelal gegeven door native speakers. In dit curriculum komen o.a. "Literature", "Language and Mass Media" en "Language in a cultural context" aan de orde. Ook wordt in het bovenbouwprogramma veel aandacht besteed aan internationalisering en globale ontwikkelingen. Verder houdt elke leerling een dossier bij van alle (verplichte) internationale activiteiten. De leerlingen behalen uiteindelijk een certificaat IB English dat internationaal wordt erkend en een certificaat "TTO Senior School", dat wordt uitgegeven door het Nuffic. Natuurlijk hebben zij ook een goed cijfer gehaald voor het gewone examen Engels voor havo en vwo.

Een leerling die mavo examens doet legt het havo eindexamen Engels af en ontvangt daarnaast een Cambridge English language certificaat. Dit biedt de leerling veel voordelen in het beroepsonderwijs of op de havo na het eindexamen. Ook de mavo leerlingen volgen in de bovenbouw extra vakken. Deze zijn vergelijkbaar met de havo en vwo leerlingen.

IN HET BOVENBOUWPROGRAMMA WORDT VEEL AANDACHT BESTEED AAN INTERNATIONALISERING EN GLOBALE ONTWIKKELINGEN.

Een belangrijke activiteit in het curriculum is deelname van leerlingen aan een ééndaagse Mini United Nations voor scholieren in Den Haag of Leiden ("Minimun") waarbij internationale standpunten van alle landen, die lid zijn van de United Nations in de Engelse taal aan de orde komen. Ook maakt de school nu onderdeel uit van "Thimun", een 5-daagse U.N. bijeenkomst voor scholen van Voortgezet Onderwijs uit verschillende landen. Binnen onze eigen school organiseren bovenbouwleerlingen jaarlijks een interne MUN

voor de leerlingen uit de derde klas. Verder kunnen leerlingen deelnemen aan Engelstalige debattoernooien met andere TTO-scholen en worden internationale stages gedaan.

Ons IB English programme wordt gedoceerd volgens de richtlijnen van het IBO in Geneve, een internationale organisatie zonder winstbejag, opgericht in 1968 en is gelieerd aan de UNESCO. Deze organisatie zorgt voor de standaarden voor internationale opleidingen over de hele wereld. Ongeveer 900.000 leerlingen in 3.072 scholen in 139 landen worden opgeleid volgens de IB normen. Een IB cursus leert leerlingen om 'kritische denkers' te worden, die zelfstandig in staat zijn om hun eigen leerdoelen te formuleren en te reflecteren op hun prestaties. Door nadruk op vakoverstijgende kennis en een naar buiten gerichte visie, worden leerlingen gestimuleerd om te denken met een bredere blik op de wereld om zich heen. Het IB sluit naadloos aan bij de manier van leren en werken op Nederlandse universiteiten en natuurlijk in het buitenland.

RAPPORTEN, ELEKTRONISCHE LEEROMGEVING & WEBSITE

Tijdens het schooljaar houdt elke leerling een persoonlijk ontwikkeldossier (Student Growth Model) bij. Hierin levert de leerling bewijs van deelname aan internationaal georiënteerde activiteiten en stelt de leerling eigen doelen en evalueert deze op thema's zoals studievoordigheden, taal, werkhouding en EIO (European and International Orientation). Docenten, leerlingen en ouders communiceren met elkaar via een elektronische leeromgeving ("Magister"). Dit middel stelt de school ook in staat om in één keer alle leerlingen en ouders digitaal te informeren. Ouders en leerlingen kunnen te allen tijde via deze digitale leeromgeving hun behaalde resultaten en hun huiswerk inzien op Magister. In deze omgeving kunnen ook absenties en te laat komen worden ingezien.

WAT KOSTEN BILINGUAL EDUCATION EN HET IB ENGLISH?

Voor het TTO-programma wordt een extra ouderbijdrage gevraagd. Voor het schooljaar 2018 - 2019 is het bedrag gesteld op €475,- voor elk leerjaar van T-vwo, T-havo en T-mavo. Hiermee bekostigt de school de extra lessen, de verschillende internationaal georiënteerde activiteiten, de (buitenlandse) studiereizen en uitwisselingen, diverse excursies en extra lesmaterialen zoals, hand-outs, boeken voor de speciale TTO-bibliotheek, digitale lesmethodes en andere educatieve materialen.

In de bovenbouw worden daaruit de extra kosten voor de verschillende examens (o.a. Checkpoint in 3-T-vwo, IB English en Cambridge) bekostigd. De kosten zijn exclusief de reis voor havo/vwo leerlingen naar China, Indonesië of andere buitenlandreis in de bovenbouw.

DE LESSENTABEL BRUGKLASSEN

Vakken aangeboden in uren	T-VWO 1e jaar		T-HAVO 1e jaar		T-MAVO 1e jaar	
	Ne	Eng	Ne	Eng	Ne	Eng
Nederlands	4		4		4	
English/Engels		5		5		5
Frans	3		3		3	
Chinese taal en cultuur		2		2		
History/geschiedenis		2		3		3
Geography/aardrijkskunde		2		3		3
Biology/biologie		2		3		3
Wiskunde	4		4		4	
Art & Design/beeldende vorming		2		2		2
Physical Education/ lich. opvoeding		3		3		3
Theatre/theater		2		2		
Information technology/informatiekunde		1		1		1
Tutor hour/mentoruur		1		1		1

Voor de onderbouw van de verschillende afdelingen wordt het aanbod van vakken uitgebreid.

Dit gebeurt als volgt:

- in klas 2 komen de vakken Duits en natuurkunde (Physics) erbij en in mavo ook economie (Economics).
- in klas 3 worden vervolgens economie (Economics, havo en vwo) en scheikunde (Chemistry) toegevoegd.
- in klas T-vwo 2 gaan de leerlingen verder met het vak Chinese taal en cultuur.

INFORMATIE

DONDERDAG 17 JANUARI 2019

Algemene informatieavond TTO

(mavo/havo/vwo) en dalton (havo/vwo)

Wie: ouders van groep 7

Locatie: Baron de Coubertinlaan 2, aula van de school

Tijd: 19:00- 20:30 uur

DINSDAG 22 JANUARI 2019

Informatieavond tweetalig onderwijs

(mavo/havo/vwo)

Wie: ouders (Presentatie over TTO-onderwijs)
en leerlingen (minilesjes)

Locatie: Baron de Coubertinlaan 2, aula van de school

Tijd: 19:00 – 21:00 uur

DINSDAG 29 JANUARI EN WOENSDAG 30 JANUARI 2019

Open Huis

Wie: allen die geïnteresseerd zijn in tweetalig onderwijs

Locatie: Baron de Coubertinlaan 2, aula van de school

Tijd: 18.30 tot 21.00 uur.

Meer informatie over het tweetalig onderwijs is te verkrijgen bij:
Mevrouw E. Sartori, Teamleider Brugklas en leerjaar 2 havo/vwo
of De heer R. Ouwkerk, Coördinator Brugklas

Bel naar **023 - 563 16 44** of mail naar
e.sartori@haarlemmermeerlyceum.nl of
r.ouwerkerk@haarlemmermeerlyceum.nl

Volg ons op Facebook of Instagram
haarlemmermeerlyceum.nl

Meer informatie over tweetalig onderwijs:
Nuffic.nl

HAARLEMMERMEER LYCEUM

Locatie Baron de Coubertinlaan

Baron de Coubertinlaan 2

2134 CG Hoofddorp

T 023 - 563 16 44

Haarlemmermeer Lyceum

Locatie Baron de Coubertinlaan

Baron de Coubertinlaan 2

2134 CG Hoofddorp

T 023 - 563 16 44